

W ZESZYCIE

Zeszyt ma charakter szczególny. Został przygotowany przez zespół autorski Kolegium Redakcyjnego „Poradnika Językowego”. Zamyka 14-letni okres historii czasopisma, w czasie którego jego redaktorem naczelnym był prof. dr hab. Stanisław Dubisz.

– Historia towarzystw naukowych, będących poprzednikami Towarzystwa Kultury Języka (powstałego w 1966 r.), rozpoczęła się w latach 30. XX w. Główne cele ich działalności to budzenie dbałości o język, poradnictwo językowe, popularyzowanie wiedzy o polszczyźnie i prowadzenie badań naukowych.

– W ciągu minionego stulecia językoznawstwo polonistyczne rozwijało się progresywnie w trzech okresach: 20-lecie międzywojenne (1918–1939), 2. połowa XX w. (1945–1990), współczesność (po 1990), uzyskując stopniowo status samodzielnej subdyscypliny, mającej kompletny aparat metodologiczny.

– Walenty Szylarski, autor pierwszej gramatyki napisanej po polsku, w swych podręcznikach [1767, 1770] zawarł m.in. szereg propozycji rozstrzygnięć w zakresie pisowni, co było wynikiem braku jednolitej ortografii i nieprzystawalności ówczesnej konwencji do cech języka.

– Pogarda jest wartością ambiwalentną, której płaszczyzna odniesienia zmieniała się w dziejach polszczyzny, przechodząc od relacji między Bogiem a człowiekiem w średniowieczu do spraw niemal wyłącznie międzyludzkich o różnym zakresie przedmiotowym i emocjonalno-intelektualnym.

– Jednym ze sposobów opisu słownictwa jest ukazanie jego struktury tematycznej. Jej ewolucja wykazuje procesy reprodukcji leksyki dotyczącej określonych obszarów rzeczywistości, poświadczają zachodzące zmiany językowe oraz hierarchię wartości istotnych dla użytkowników języka.

– Współczesne zapożyczenia leksykalne dotyczące zmian klimatu tematycznie koncentrują się w dwóch polach, które odnoszą się do funkcjonowania człowieka w społeczeństwie oraz świata przyrody ożywionej i nieożywionej. Świadczy to o tym, że zmiany są postrzegane nie z perspektywy jednostki, lecz zbiorowości.

– Na najniższych poziomach znajomości języka polskiego (A1, A2) są wprowadzane partykuły analogii oraz wykładniki temporalne *jeszcze* i *już*. Analiza podręczników glottodydaktycznych dowodzi tego, że ich opis, w tym wyróżnienie znaczeń, wymaga precyzyjnego opracowania do celów dydaktyki.

Towarzystwo Kultury Języka – językoznawstwo polonistyczne – norma językowa – Walenty Szylarski – semantyka historyczna – język a kultura – struktura semantyczna leksyki – zapożyczenia leksykalne – glottodydaktyka polonistyczna.

Red.